

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Fürdőhelyet Fogarasnak.

Igaz az a latin közmondás: „mens sana, in corpore sano!” Vagyis: ép testben lakik, ép lélek! De nem elég az: ép, egészséges test, fődolog a testnek a tisztasága, rendben tartása, amely csak a tiszta víz használata mellett, mosdás, fürdés által érhető el. A fürdésre, a hidegvíz folytonos használására nagy súlyt fektettek már a régi görög és rómaiak is s a gimnasztika, a test gyakorlása mellett kultiválták s erős, ép, egészséges, testedzett ifjakat növeltek a hazának. Mi is súlyt fektetünk erre, „in theoria”, de „in praxi” reá bizzuk e dolog megvalósulását az istenség vezető kezére s élünk nyugodtan, tovább az idővel.

Alig akad egy-egy alkalmasabb hely az országban Fogarasnál, a nyári fürdő föllállítására. Mert míg más városok mesterseges kútak furásával (artézi kut) juthatnak vízhez, addig minálunk itt folynak a különböző patakok s itt van az Olt,

Valóban nem tudjuk azt megmagya-

rázni magunknak, hogy miért idegenkednek az Olt folyótól, nem akarván azon uszóhelyet fölláttatni.

Azzal indokolják meg a dolgot, hogy sebesfolyásu, piszkos víz!

Mi azokat, akik ezeket a kifogásokat hozzák föl az Olt folyó ellen, Magyarország több városaiba küldjük tanulmányozás végett, utasítván őket, hogy menjenek Miskolcra, ott a Szinva patakban csináltak fürdőhelyet. Budapesten a Dunában, Szolnokon a Tiszában, Jászberényben a Zagyvában, Gyomán pedig a Körösben fürdenek, respektive azon csináltak fürdő kabinokat az ott lakók.

Miért nem lehetne tehát ilyet az Olton is létesíteni. Egyszerűen ki kellene adni a rendeletet, hogy az Olt mentén lakó községek semmi piszkos, miazmás anyagokat az Olt folyóba ne dobjanak, de különben is az Olt sebes folyásu víz lévén, az e fajta piszkokat mihamar elviszi s elvégre is az ilyen fajta piszkok a Duna, Tisza, Dráva, Száva folyókban is előfordulnak.

Az igaz, hogy a fenti folyó egységes „aqua destillata”, de utóvégre is a fürdéshez nem is kell olyan kristálytisza víz, de ha ez kell, úgy itt azt is meg lehet szerezni s azon fölláttatni a fürdőhelyet, az olyan sokba nem kerülne.

Már megirtuk egyszer, hogy 1200 koronáért még a drága fáju alföldön is nagy és szép fürdőházat építenek. Nálunk sokkal olcsóbb a fa, hisz itt vagyunk a tövibe, a fűrészgépek ontják a sok deszkát, elképzelhető tehát, hogy 1200 koronáért nálunk még nagyobb, kényelmesebb fürdőházat lehet építeni. Husz koronás részvényekkel 60 családot kellene csak összetoborzani és meglenne az oly igen nélkülözött fürdőház. 60 olyan család, aki hiányát érzi a fürdőháznak és 20 koronáért egész családjával fürdhetnek, amíg csak a fürdőház fennáll, bizonyosan akad Fogarason és csak egy kis akaraterő, összetartás kellene, elkészíthetnénk az oly annyira szükséges fürdőházat.

De hiába, ma már pusztá lelkesé-

T A R C A

OTTHON.

Írta: dr. Vértessy Gyula.

I.

Eljöttem újra hát haza
Az ismerős vidékre,
S úgy érzem mintha erdő, rét
Mind szánakozva nézne.

Virágok a domboldalon
Mig szép szemükkel néznek,
Ugy hallok busan, résztvevőn
Hozzám ilyen beszélnek:

„Ne mentél volna innen el,
Éz volt a te világod;
Ne kábitott vón' téged el
Sok dőre, balga álmod.

Tiéd volt itt minden virág
S a legszebb lány szerelme,
De minket s őt is elhagyád
Elvitt a vágyad messze.

Most itt vagy itthon, betegem
S nem segíthetünk rajtad
Megérdemelted sorsodat,
Mert magad így akartad.”

II.

Én Istenem, de jó annak
Akinek van szeretője!
Sok bajába' akad mégis
Jó órája, pihenője.

Ha fáradtan hazakerül
Csókkal várják, megölelik
Édes szóval vigasztalják,
Bubánatát feledtetik.

De akinek senkije sincs,
Aki mint én, olyan árva —
Jobb lett volna annak, hogyha
Nem is jött vón' a világra . . .

EGY VIRÁGCSOKOR MELLÉ.

Boru árnya szépségedre
Sose szálljon,
Életed maradjon mindig
Édes álom.

Rut valóra sose ébredj
Szép leányka,
Ne jöjjön tél, ifjuságod
Tavaszára.

Mosolyogva járjad végig
A világot.
A virágnak ezt kívánják
A virágok.

Katonai élmények.

A „Fogaras és Vidéke” számára
írta: Halmy Gyula.

A két asszony összebujva kacagott!
Diskrét nevetgélésük figyelmissé tette a kis
társaság férfi tagjait is, lassanként kör kép-
ződött a vidéken beszélgető fiatalok
közül, aki észrevéve, hogy általános figyelem
kíséri ötleteit, hangosabban, még derűsebben
beszélt tovább. . . .

Épen abban az időben lettem kinevezve
mostani állásomra és boldogan rohantam fel
a miniszteriumba, azt híven, hogy most már
igazán én körültem forog az egész világ. Ez
pedig nagy szerénytelenség, de csak a civi-
leknél, én akkor egyévi önkéntességemet
szolgáltam, katona voltam és mégis nagy-
képzelttem magamat! Tudvalóval ez már
nem szerénytelenség, hanem merészség höl-
gyeim, hallatlan merészség. No meg is lakoltam
érte! Diadalmasan rohanok a lépcsőn
fel, sietve tolong utamból félre az embereket,
midőn szemben velem, egy őszszakálu, öreg
katonát látok totyogni. Nini, a szegény öreg
honvéd bácsi is ittjárt, bizonyosan valami

Sirolin

a legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál u. m.**
idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.
Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 K.-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg a következő cégnyomással legyen ellátva: **F. HOFFMANN-LA ROCHE & CO vegyészeti gyár BASEL (Svájc).**

désből meg nem élünk, minden Demoszthenesznál szebben beszél: a tett!

Fődolog tehát, hogy tegyünk is, ne csak írjunk és beszéljünk. Valóban jó volna, ha mi egy személyben minden lehetnénk, akkor talán mennénk valamire.

Tudniillik ezt úgy értjük, ha valami eszmét, vagy tervet papírra vetünk, ezt rögtön meg is valósítanánk, szóval egy személyben lennénk: író, kőmives, ács, asztalos, lakatos stb. a fölvetett eszme, vagy tervhez mérten: azok lennénk, ami ahhoz szükséges, hogy testet öltessen magára. Milyen áldásos lenne az, ha végre-valahára egy tisztességes nyári fürdő, vagy uszóhelyet csináltatnánk Fogarasnak! Próbáljuk meg!

Dunavecsey.

Fogaras vidéki nemes rendek és II. Leopold korabeli hűségi eskü.

(Folytatás.)

A városiak után a vidéki nemesek kerültek hűségi eskü alá. Nevezetesen:

a) alsókománai nemesek:

Pap Györgye, Popa Salamon, Popa Juon, Popa Comsa, Popa Mani, Motok Lacko, Motok Matei.

b) alsóvenicei nemesek:

Boer György de Récső, Hajdu Sámuel, Mané Máté, Pents János, Pents Luka, Szegedi János, Sztojka András, Sztojka Dávid, Sztojka Györgye, Sztojka János, Sztojka József, Sztojka Juon, Sztojka Lacko, Sztojka László, Sztojka Nani, Sztojka Miklós, Sztojka Szamoila.

c) bethleni nemesek:

Boeriu Andrej, Bojta József, Fogarasi

Radu, Trimbizás Algya, Trimbizás Györgye, Trimbizás Risztya.

d) felsőszombatfalvi nemesek:

Marko Demeter, Vártha György.

e) gridi nemesek:

Lacko Avram, Lacko Bukur, Lacko Burszán, Lacko Dávid, Lacko Györgye, Lacko Jakob, Lacko Juon, Lacko Lacko, Lacho Matei, Lacko Miklós, Lacko István, Lacko Tamás.

f) mundrai nemesek:

Dán Dán, Dán Bukur, Dán Atyim, Dán Györgye, Dán Pável, Kokán Algya, Kokán Andreas, Kokán Andreas jun., Kokán Radu, Kokán Zachiu, Mundrai Kokán, Szukáts András, Szukáts Juon, Szukáts Sandru, Szukatsu Dávid, Szukatsu Györgye, Szukatsu József, Szukatsu Niku, Szukatsu Spiridon, Szuvatsu Sztojka, Taflan Algya, Taflan András, Taflan Jakob, Tajlan János, Taflan Juon, Taflan Komsa, Taflan Nika, Taflan Serban, Taflan Serban jun., Taflan Szamoila, Taflan Szimion, Taflan Zachiu.

g) kisberivoji nemesek:

Szilágyi Ferenc, Szilágyi József, Szilágyi László.

h) herszéni nemes:

Herszéni György.

i) illényi nemes:

Farkas Tamás.

j) nagyvajdalfalvi nemes:

Popa Serban Mika.

k) szeszcsori nemesek:

Motok Jakab, Motok Mátyás, Fretz János.

l) szkorei nemes:

Sztreza Illés.

Végül az alvóvenicei, alsókománai, bethleni, felsőszombatfalvi, gridi, herszéni, illényi, kisberivoji, mundrai, nagyvajdalfalvi, parói, porumbáki, szeszcsori, szkorei, todoricai és vojjai nemes boerok is letették hűségi esküjüket.¹⁾

¹⁾ Fogaras Vidéke Marchalis Jegyzőkönyve. 1791.

kegydíj dolgában — gondolám, — de mire mellé értem, már új állásomon járt az eszem és nem szalutáltam az öregnek.

— Sie, einjehriger! — hallom s gyorsan visszafordulok.

— Miért nem köszönt? kérdi németül, mire homályos sejtelmek kezdtek agyamban támadni, olyasfélék, hogy még sem honvéd lesz ez, de azért magyaros őszinteséggel és németséggel kivágtam:

— Ich hab gedacht, sie ein achtundfirziger honvéd!

Az öreggel egyet fordult a világ. Ha arculütöm, nem érezte volna annyira sértve magát! Hogyan? őt, a 48-as idők utáni Bach-korszak legbuzgóbb magyarfalóját, a lojális bezirkshauptmanut honvéddnek nézni! Őrült dübvel meresztette rám szeméit és megeredt a szidalmak zápora, mely vérig sértette alig pár órával ezelőtt kinevezett személyiségemet, de azért bambán álltam, mint a cövek, mig-nem a cseh beamteri önértet kidühöngte magát és a kárörvendő publikum széteszlott. Így jár katonáéknál a szórakozott ember, aki a különböző egyenruhákat nem tudja emlékébe tartani, végzé hangos hahota között az elbeszélő.

Én is ilyenformán jártam, mondja egy másik ur, csak hogy én fináncnak néztem a zöldparolis tiszturat, mit ez megtudva, hallatlan módon leszidott az utcán. Őrült szalutáltam is azután minden hajdunak!

Nos, most hallgassanak meg engem is hölgyeim, szól közbe egy eddig félrevonultan álló hallgató.

Lesznek közöttünk olyanok, akik hisznek az isteni gondviselésben most, a huszadik században is. Én föltétlenül hiszek benne, hallgassák meg indokaimat.

Szegény fiu létemre, államköltséges önkéntes voltam és a legnagyobb lelki alázattal hordtam a század legóriásabb bakkancsait, legrémesegebb sapkáit. Német gimnáziumot végeztem és ennek meg szorgalmamnak köszönhettem haladásomat. Az iskolánkban órád adó báró X. főhadnagy azonban merészen találta az én folytonos készségemet és azért-e, vagy mert valósággal ártatlan arcomat impertinensnek találta — de valósággal üldözött. Csuf neveket talált ki számomra és utóbb soha sem nevemen, hanem mindig „Fogelscheiche“ néven szólított ki, én pedig türelmesen mentem, pedig talán inkább a pechvogelt érdemeltem volna. De ez mitsem használt, örökös raport és eincel volt az életem. Volt egy rozoga ágy és én olyan pechvogel voltam, hogy a folyton összedülő ágy nekem jutott. Persze sohasem állt „forschritosan“ és ennek következményeképpen én igen sokszor büntetést kaptam, a szalmazsák botrányos formája következetesen az én konokságomnak minősítettven.

(Folytatása következik.)

Kétféle esküt tettek a marchalis gyűlésen megjelent nemes rendek, városi polgárok és követek stb. egyik a „juramentum homagiak“ volt, vagyis az uralkodó iránti hódoltságnak, ragaszkodásnak és hűségnek esküvel történt megnyilvánulása és megerősítése mellyel a nemes rendek a trónralépett uralkodó országlását és az alkotmány védelmét a magok részéről is megszilárdítva biztosították. Csak válságos időkben vonakodtak ezt megadni a nemes rendek élve az aranybulla „ins retistendi“-t tartalmazó pontjával.

Történetesen II. Leopold trónraléptekor is akadtak vármegyei nemes rendek, akik vonakodtak hűségi esküt tenni. Így tettek Szepes, Nyitra és Bihar vármegyék nemes rendei. Nem csodálkozhatunk ezen, mert II. József után a monarchia széthullva maradt hátra II. Leopoldra, a magyar alkotmány ugyszólván tetszhalott volt. A korona pedig a bécsi udvari kincstárban hevert és a nemzet homlokán e miatt mély bánat ült. Nem tudott bizni II. Leopoldnak szelid és nemes-érzelmű természetében, aki mégis rövid két esztendei uralkodásával kiérdemelte magának azt, mert a monarchiát és a magyar alkotmányt a nemzet óhaja és akarata szerint helyreállította.¹⁾

A másik eskü volt a „juramentum unionis“, mely eléggé jellemzi Fogaras Vidéke nemes rendének és polgárainak úgy politikai, mint társadalmi és erkölcsi viszonyát. Az „unionis juramentum“-ot 1744. évi b. azt írja elő, „unionis quoque juramentum ad praescriptum articuli novellaris b.-ti anno 1744. conditi deponatur.“ Minden nemes és polgár hűségi esküje mellett tartozott a vidéken honos három nemzetiség és négy uralkodó vallás közötti egyetértés és társadalmi összhangzó élet megtartása iránt is esküt tenni s azt hitével és vallásával megerősíteni.

Pillantsunk vissza egy keveset és gondolkodjunk a fölött, hogy mily valóban szép és nemes eskü volt ez az utóbbi, mely annyira összeforrvá tartotta szívből és lélekben az itteni nemes rendeket és polgárokat vallás-és nemzetiségi különbség nélkül.

Boednar József.

(Folytatása következik.)

Délelőtti munkaidő.

Már a régi latinok megmondták „Aurora est musis amica!“ Nekünk is van erre egy jó közmondásunk: „aki korán kel, aranyat lel!“ Sajnos azonban, hogy ezen aranymondáshoz csak a parasztagazda, az élelmes kereskedő és a szorgalmas iparos tartja magát, no meg a katonaság, a mely már pitymalatkor belefuvat a réztrombitába, hogy a felkelő nap a hadfiakat már a szabadban harcolva találja; de még az iskolásgyermekeknek is korán föl kell pislantaniok, mert a pedellus 7 órakor reggel könnyörtelenül becsenget az előadásokra. Valóban nagyon helyesen tette az áll. főgimnázium érdemes igazgatója, hogy a 7—12 óráig tartó, tehát a délelőtti tanítást hozta be az intézetbe.

Látni ebből, hogy az emberek legnagyobb tömege kora reggel kezdi meg

¹⁾ Szalay—Baróti. A magyar nemzet története. III. köt. 276. l.

napi munkáját friss erővel és életkedvvel, mert a reggeli levegő fölfrissíti, fölvidámitja a testet és a lelket, s a munka szaporábban megy s nem olyan terhes, mintha a későbbi napszakaszban kezdtük volna el.

Azonban sajnos, a polgárok ezen nagy tömege ügyes-bajos dolgát még sem tudja kellő időben elvégezni, nem pedig azért, mert hiába kel ő fel korán, a hivatalok zárva vannak előtte, úgy 9, 10 óra előtt alig tud egy-egy tisztviselőt megcsipni, hogy dolgát eligazíthassa s így egész délelőtt kénytelen elácsorogni, lopni a napot s drága idejét elfecsérli, holott ha a hivatalok már reggel 7 órakor kezdenék működésüket és folytatnák délután 1 óráig, ez az egész közönségre nézve hasznos és üdvös intézkedés volna, s azt hisszük, a hivatalokra sem volna hátrányos, mert üde levegőben, friss elmével szaporábban menne a dolog, s a hivatalnokok sokkal többet végezhetnének így egy-huzamban, mint a déli megszokással.

Mert valljuk be őszintén, csak a délelőtti munka igazán a munka; a délutáni csak kinlódás és erőlködés, mert hát tudjuk, hogy az ember gyarló, egyiknek ez, másiknak az a szenvedélye van s ha valaki jóllakott a terített asztalnál, úgy az kedveli a délutáni sziesztát, komociót, némelyek kvaterkázna, mások feketéznek, pőfékelni szeretnek, vagy pedig elszenderülnek, Morfeusz karjába vetik magukat stb.

Azonban most a hivatalnokok csak úgy engedhetik meg maguknak a puzálást, ha a délutáni hivatalos órákból egy-egy kicsit elcsipkednek, de ha be is tartják a hivatalos órákat délután, hát az bizony csak olyan se hideg, se meleg, nesze semmi, fogd meg jól módon történik, s nincs abból haszna se a hivatalnokoknak, se közönségnek, se senkinek.

Ugyancsak — egy füst alatt — megemlítjük még itt a templomozást is, még pedig a vasárnapit, amely itt — ősi szokás szerint — 10 órakor kezdődik és eltart 11— $\frac{1}{2}$ 12-ig is. Hát nem lehetne kezdeni azt — mint más helyen van szokásban — fél 9 órakor s 10 órára befejezni. Ez a késői templomozás különösen az ebéd rovására történik, de kényelmetlen is, legjobb lenne azt is ezután korábban kezdeni s korábban végezni. Minek tehát a mostani rendszert fenntartani?

Talán annak az egy-két hivatalnoknak a kedvéért, akik hogy, hogynem későn szeretnek lefeküdni s így reggel korábban nem tudnának felébredni, ezek azonban nem lehetnek kerékkötői az egész dolgozó és szorgalmas polgárságnak, szóval a haladás szekerekének.

A mi nagyközségünkben Fogarason pedig már azért is szükséges volna, hogy a hivatalok reggel 7-től déli 1 óráig tartsák a hivatalos órákat, mert a románság, a szántó-vető parasztok a messze fekvő falukból már kora reggel a városba jönnek dolgaik elintézése végett s ha ezt elvégezték, mindjárt vissza is mehetnének s igen gyakran csak azért kell nekik itt huzamosabb ideig rostokolniok, vesztegelniök, mert a déli harangszó miatt ügyeik félben maradnak s csak délután kerül reájuk a sor, ami miatt csak az esti órákban érhetnek haza, holott ha 1 óráig tartana a hivatal, akkor mindjárt mehetnének haza falujukba s végezhetnék dolgaikat s kevesebb gond és kárral járnák meg a várost és időben is nyernének.

Az illetékes hivatal-főnökök figyelmét fölhevítjük, hogy ezen humánus és nagy közgazdasági hasznot előmozdító hivatalos órák beosztását a közügy érdekében minél előbb hivatalukban rendszeresítsék, illetve léptessék életbe.

—ő.

La Baracca.

Nem rég egy szép asszony kérdezte tőlem:

— Szokott-e unatkozni?

— Soha! — volt a válaszom.

— De csak vannak olyan üres órák magának is, amikor az embert elfogja ez unalom?

— Nekem nincsenek ilyen üres óráim Nagyságos asszonyom s ha ilyen üres óráim vannak, azok sem unalmasak, mert ilyenkor visszatérnek a mult kedves emlékei, megszólalnak a régi ismerősök, élénken előállnak a kedves epizódok, miket az ember átélt és ez az unalmas óra észrevétlenül eltűnik.

A napokban Sárkányból igyekeztem haza Fogarasra s midőn a kocsim arra a fensikra ért, mely Sárkány és a mundrai kis erdő között az országut mindkét oldalán elterül, ismét megújultak a kedves emlékek, de ezuttal egy letűnt negyedszázad kedves emlékei.

E helyen eszembe jut az a híres orosz-lánvadász, ki még sohasem lőtt oroszlánt, de baráti körben igen élénken tudta előadni, hogy mikor Afrikában utazott, hogyan lőtte le egymás után a fenevadakat.

— Te! ha még egyszer oroszlánt lösz, akkor baj lesz! — Figyelmeztette az egyik barátja.

A vadász beszüntette vadászélményeinek elmesélését.

Én is tartok attól, hogy a tisztelt olvasó nekem is megfogja sokalni — nem az oroszlánt, amit nem lőttem, hanem azt, amit láttam (de nem az oroszlánt.)

Mert én még láttam ezen a fensikon az országuttól jobbra és balra az őserdő maradványait, láttam a sárkányiak fejszecsapása alatt kiirtását, ennek a fensiknek gyeptörését. Láttam ezt a lapályt, mely a mai pusztá Sárkánytól az Olt és Halmágy irányában elterül, hol csak vizimadarak, békák siklók tanyáztak, mely ma a kulturának megvan hódítva s rajta rengő buzakalász

terem. Láttam azt a deszkabódét, mely úgy a lecsapolási-, mint építkezési munkásoknak az idő viszontagságai ellen menhelyül szolgált akkor, midőn Pusztá-Sárkánynak ez volt az egyedüli építménye. Erről a deszkabódéről, melyből a munka kiindult, ez a hely a román ajku munkások által „La Baraccá“-nak neveztetett el, mit a fiatalabb nemzedéknek — tudásul irtam és címnek is ezen oknál fogva használtam.

A munkálatok azonban oly gyorsan folytak, hogy még sokszor lehettem szerencsés, a már akkor ott lakó gróf de la Motte szíves vendégszeretetét élvezni.

A szolgálat érdeke fogarasi állomásomról tovább szállított s midőn 22 év mulva viszonyaim (ne méltóztassanak a viszonyaim félromagyarázni) visszahoztak Fogarasra, lelki gyönyörrel legeltettem szemeim Pusztá-Sárkányon, Fogarasmegye e gyöngyén, azon a szépen kiépített, gyönyörűen befásított majoron, mely keletkezése óta minden fázisában szorosán függ össze gróf de la Motte Arthur egyéniségével. A legkisebb bokron, az egyes facsoportokon, mindenütt meglátszik az ő munkálkodása. mert mindenben megnyilvánul az ő nemes izlése. Azért mi, akik közelebből ismerjük úgy az ő kedves egyéniségét, mint azt a kedves lakhelyet, mit úgy épített ő, mint madár a fészket, úgy vagyunk vele, hogy azt tartjuk: Pusztá-Sárkány és gróf de la Motte: egy fogalom.

Az a letűnt negyed század kedves emlékei adták a tollat kezembe most, midőn gróf de la Motte Arthur kir. jószágfelügyelő 25 évi szolgálati jubileumát ülte meg.

Mindenesetre voltak az ő életében nevezetes mozzanatok, hogy csak egyet említsek, akkor, midőn a mekszikóiak Miramáróban a boldogult Miksa császárt kérték fel uralkodóul, gróf de la Motte Arthur, mint fiatal huszártiszt az ő legióiba lépett át s ott is mint huszárcapitány vitézül küzdött végig a hadjáratot; de meghatottabb pillanata alig volt, mint mikor a ménesuradalom tisztikara meglepetésszerűen üdvözölte őt 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából, amidőn a tisztikar mint egy család, szeretettel, bensőséggel ünnepelte és Fridrik Géza kir. jószágigazgató lendületes, tartalmas beszéddel méltatta a tisztikar e Nesztorát, a közügyek fáradhatatlan bajnokát.

Este pedig a „Páris“-szállóban családias jellegű banketre gyűlt össze a ménesintézet tiszti és tisztviselői kara, melyen az ünnepeltre több felköszöntő hangzott el.

Midőn soraim végzem, azt hiszem sokak érzelmeit tolmácsolom, kívánván az istentől, hogy gróf de la Motte Arthur kartársam, ki nemcsak a kollégái, barátai, de az egész vármegye osztatlan tiszteletét és szeretetét bírja, abban a frissességben, kedélyben, jó egészségben, melynek ma örvend, még soká élvezhesse az ő kedves otthonát, a „La Baraccá“-t.

Gremspurger Alajos.

H I R E K.

Lapunkt. előfizetőinek, munkatársainak és olvasóinak boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk.

— Új bölcselődoktor. Dr. Zalai János áll. főgimnáziumunk rokonszenves fiatal tanára, f. hó 3-án délelőtt, a kolozsvári m. kir. tudomány egyetemen a doktori vizsgálatot sikeresen kiállván, a bölcselét tudomá-

nyok doktorává avattatott. Az új dokornak őszintén gratulálunk szép sikeréhez.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Bella Kálmánt, aki jelenleg itt Fogarason a Dán Gyula-féle bünygyi törvényszéki tárgyaláson, mint egyik jegyző működik, a brassói kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki. Őszintén gratulálunk a jól megérdemelt kinevezéshez.

— **Junius 8.** Ez a dátum bevan írva minden igaz magyar szívébe. Szeretett, öreg királyunk koronázásának évfordulója ez és ezen a napon ünnepet ül a magyar. Az iskolák is ünnepeltek e napon. Áll. főgimnáziumunkban a szép ünnep következő programmal ment végbe. 1. Ábránd: Zenekar. 2. Nemzeti ünnep, szavaltat Herschdörfer Rezső VI. o. t. 3. Királyhimnusz: Ének és Zenekar. 4. Alkalmi beszéd, tartotta: Schmiedt Alajos áll. főgimn. tanár. 5. Szózat, Zenekar. 6. Himnusz, szavaltat Ruzs János VII. o. t. 7. Rákóczi induló. Ezután 10 pernyi szünet, és következett a szavaltat-verseny, ahol néhány kiváló szavaltó fiú tűnt fel. Az ünnep délutánján tornavizsga volt a játéktéren igen kitűnő sikerrel, ami Albrich tornatanár szorgalmát és szaktudását dicséri. Az ünnepi program minden pontja sikerült, ki kell emelnünk Schmiedt tanár kitűnő beszédét, ami az ünnephez mért komolysággal és nagy hatással volt előadva. Az ünnep minden ízében a legsikerültebben ért véget, s az ifjuság emelt hangulattal távozott.

— **Kitüntetett tanítók.** Az E. M. K. E. legutóbbi pályázatán, amelyre hazafias miszsiót teljesítő elemi iskolai tanítók pályázhattak, városunk két köztisztelőben álló férfit kitüntetve. Gábor Dániel áll. el. isk. tanító, lapunk szorgalmas és buzgó, jeles tollu munkatársa 200 korona, Szentgyörgyi József áll. el. igazgató tanító szintén kiváló munkatársunk 100 korona pályadíjat nyert. A pályadíjakat az Erzsébetvároson pünkösdkor megtartandó nagy gyűlésen ünnepélyesen osztják ki és e célból a kitüntetett férfiakat meg is hívták, még pedig vendégül, minden kiadásai fedezésével. Őszinte szívvel gratulálunk és úgy hisszük a közönség általános nézetét fejezzük ki akkor, amidőn konstatáljuk, hogy a legérdemesebb férfiakat ért rome kitüntetés igaz örömet keltezt tisztelőik körében.

— **Kirándulás.** Az áll. polg. leányiskola a koronázási évforduló napján jól sikerült kirándulást rendezett Vizaknára, melyen mint egy 83 növendék vett részt. A kitűnő mulatság után kedves emlékekkel érkeztek haza a fiatal leányok. A pompásan sikerült kirándulásról érdekes tudósítást kaptunk az intézet érdeműs igazgatónőjétől; de lapunk szük keretét annyira lefoglalták jó előre az aktuális jellegű dolgok, hogy legnagyobb sajnálatunkra e cikk jövő számunkra kellett halasztanunk. Épen így elmaradt a vármegyei közgyűlés referációjának folytatása is.

— **Új könyv.** Dr. Zalai János áll. főgimn. tanár új könyve: Janus Pannonius mint utánzó címmel most hagyta el a sajtót. Az érdekes tudományos mű Thierfeld Dávid könyvmondájában látott napvilágot és úgy kiállítása mint tartalma magára vonja a figyelmet. Az új könyv elismerést aratott a tudománykedvelők körében és szép fényt vet a törekvő fiatal tanár jövője elé.

— **Vizsgálatok.** A tanuló ifjuság elmondhatja immár a költővel: „partra szállottam, levonom vitorlám.” Hogy a szelek mörgeit ki, hogyan állotta ki, az a vizs-

gálatok alkalmával tünik majd ki. F. hó 13-án, kedden a rendes tanítás belesz végezve és 14-én kezdődnek a hittanvizsgálatok, hogy 24-éig, a különböző tárgyak vizsgái végbemehessenek. A nagy munka után milyen jól fog esni majd az édes pihenés.

— **Villámcsapás.** Mostanában mióta ezek a gyakori esőzések vannak egyszermind nagyon gyakoriak a viharok is, sőt a villámcsapások, melyek az egész országban többször ismétlődnek, s nagy károkat okoznak úgy a házakban, mint az emberekben is. Az elmúlt héten f. hó 5-én az éjféli utáni vihar alkalmával történt, hogy a villám Kóbor községben lecsapott s ott egy nagy faalá menekülő embert agyonütött.

— **Óratolvaj.** Thierfeld Lipót kereskedő inasa Grünau József segített három reusori szekeresnek az árút a szekerekről a pincébe lehordani. Munka közben zsebóját féltve egy ládára letette, s egyszerre azon veszi észre magát, hogy az órának lábakelt, eltűnt. Azonnal jelentést tett az esetről és a rendőrség közbelépésével megkerült az óra az egyik szekeres kocsián, ahol elrejtve volt. A megkerült óra, jogos tulajdonosának átadott.

— **Tűz.** Május hó 28-án este 8 óratájta Brassói utca 399. sz. alatt levő kalapraktárban — amely Gürtlinger János tulajdona — tűz ütött ki, de a gyorsan összesereglett szomszédok eloltották.

— **Ebmarás.** Rendőrségünk erélyes intézkedései mellett is minden héten fordul elő ebmarás. König Károly géplakatos udvarán több gyermek játszott és a megkötött kis kutya felé kapkodtak. Kencel Károly 9 éves fiú arcát megmarta a mérges kis eb. Dr. Dániel Ödön azonnal gyógykezelés alá vette a gyermeket, Pisztelka állatorvos pedig az ebet vizsgálta meg. Bár egészségesnek látja, még megfigyelés és felügyelet alatt áll a kutya.

— **Ismeretlen tolvaj.** Ugyilátszik legújabbán az óralopás divik nálunk. Mint értesültünk, egyik előkelőbb polgári családnál, a nyitott ajtaja szobában egy szekrényen álló ezüst zsebóra, arany láncsal együtt eltűnt. Aki az ismeretlen tettes nyomára vezet, szép jutalmat kap.

— **Katonazenekar.** A nyáron végre egyszer már szép élvezetben lesz része közönségünknek. A nagy gyakorlatok alkalmával július hóban a katonazene is megérkezik és egyfolytában egy egész hónapig játszik Fogarason. Lagalább egyszer lesz alkalmunk a katonazene élvezésére és pedig egészen biztosan, mert ez már bevezetett tény, sőt napi parancsba is ki van már adva. Ezuttal tehát nem csalódik közönségünk mint tavaly és a korábbi években.

— **Vizsgálatok.** Az-év. ref. fiú-és leányiskolák vizsgálataira vonatkozólag a következő értesítést adta ki az isk.-széki elnökség: A vizsgálatok ideje és sorrendje: 1905. június 20-án délelőtt 9—12 óráig léssen az I-ső és II-ik leány-osztály vizsgálat, Györbör Sándor kántor-tanító vezetése alatt. Délután 3—6 óráig leendő a III-ik és IV-ik leány-osztály vizsgálat, Pápai József igazgató-tanító vezetése alatt. 6 órától kezdődőleg a fiú gyermekek tornavizsgálata leendő a fiú-iskola udvarán, Rákosi Ferenc fiúiskolai tanító vezetése alatt. 21-én délelőtt 9—12 óráig leendő az I-ső és II-ik fiú-osztály vizsgálat, Rákosi Ferenc osztály-tanító vezetése alatt. Délután 3—6 óráig léssen a III-ik és IV-ik fiú-osztályok vizsgálat, Kiss Károly osztály-tanító vezetése alatt. 6 órától kezdődőleg:

énekvizsga, jutalom-kiosztás s az iskolai évünnepélyes bezárása leendő; mely alkalommal a záróbeszédet Györbör Sándor kántor-tanító fogja megtartani. A szokottas „Majális” kedvező idő esetén július hó 8-án fog megtartani a „Városliget” helyiségében; kedvezőtlen idő esetén azonban későbbre halasztatik.

— **Fogarasi népfürdő.** Kádfürdők március hó 1-től: I. oszt. 1 kor. II. oszt. 60 fill. Iskolásgyermekek részére pénteken és szombaton délután 1—3 óráig lányok, 3 óra után fiúk, saját fehérneművel. Gőzfürdő: péntek, szombat és vasárnap. Pénteken 9—3 óráig férfiak 1 kor. 3 óra után katonák 10 fillér; szombaton 9—3 óráig nők 1 kor. 3 óra után férfiak 60 fill.; vasárnap 7—12 óráig férfiak 1 korona. Egy évi fürdőjegy gőzfürdőbe 20 korona és kádfürdőbe 30 korona. Beteg személyek — szegénységi bizonyítvánnyal — ingy enjegyet kapnak. A tulajdonos Stoff.

— **A térszene.** Trepchesz Henrik rendőrfőnök, tűzoltóparancsnok a tűzoltói zenekar felújításán fáradozik. A régen nem használt fuvó hangszereket javíttatja és mivel azok soká készülnek el, addig a zenészekkel pótolja a térszenét. Mivel azonban a kibocsátott gyűjtőivek nagyon lassan érkezőnek, felkéri a közönséget, szíveskedjenek a gyűjtőiveket a begyűlt pénzzel együtt hozzá előbb beküldeni, mert eddig még annyi sem gyűlt össze, amennyi a cigányoknak jár. Ha a közönség ilyen hidegen viselkedik és nem hogy az adakozástól idegenkedik, de még az iverekkel sem törődik, úgy a térszene megfogszünni, mert a fuvóhangszerek javítása, valamint a jelenlegi zenészek fizetése sokba kerül, és fedezet nincs. Kérjük tehát, járuljon mindenki hozzá mentől előbb.

— **A XIV. országos tűzoltó tanfolyam.** A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség hazai tűzoltó intézményünk fejlesztését célozván, a fennálló tűzrendészeti kormányrendelet célzatainak minél szélesebb körben leendő megvalósítása végett július hó 3-ától július 22-éig tartó szaktanfolyamot rendez. Tanfolyam hallgató lehet minden 18-42 éves fedhetetlen előéletű férfi. De tekintettel arra, hogy a tanfolyam elsőrendű célja az, hogy a tűzoltó tiszti állás betöltésére mindenben alkalmas erőket neveljen, kívánatos, hogy a tanfolyamra általános műveltséggel, lehetőleg érettségi bizonyítvánnyal, jegyzői, vagy tanítói oklevéllel bíró, kellő társadalmi állást betöltő katonaviselt egyéneket küldjenek a városok és községek. Az írásbeli jelentkezés határideje június 17-ike. Az országos szövetség a kötelekbe tartozó tűzoltó testület tagjai részére hat, egyenként 80 koronás ösztöndíjat tűzött ki s elnyeréséhez az érettségi bizonyítvány előnyt nyújt. A hallgatók kedvezményes utazási jegyet kapnak. Az oktatás elméleti és gyakorlati, beosztatnak őrszolgálatokra is, hogy tüzészetekhez kivonulva a tényleges szolgálatot is tanulmányozhassák. A tanfolyam ideje alatt egyenruhát kapnak, amelyet viselni tartoznak. Ime itt van a kínálózó alkalom, ragadják meg tehát tűzoltóink, mert az itthoni tanulás nemér semmit, csak az, ha szakemberektől sajátítják el a tűzoltás körül szükséges és nélkülözhetetlen föltételeket.

— **Tyúk tolvajok.** Egy időben, — különösen lapunk keletkezése előtt — nagy divatban volt Fogarason az úgynevezett tyúk tolvajlás, de azután idejét multa, ugyilátszik, hogy ezt a stklit a csirkefogók megunták s egy kis pauzát tartottak, illetve békét hagytak a tyúkoknak. Most halljuk, hogy ez az

autodafé újra lábrakapott s ójnek idején hol innen, hol onnan tűnnek el a szárnyas állatok a gazdák és gazdaasszonyok nagy szomorúságára. Jó volna, ha a rendőrség erélyesen föllépne s résen lenne, hogy ezeket a csirkefogókat, valahogy tettenérhetné, vagy lefűlhetné, hadd kerüljenek napfényre s hadd örökítené meg lapunk is ezen tyúktolvajok halhatatlan neveit. Kiszervekstenének ezeket az ipéseket a mások rettentő példájára s amellet még a hatóságtól is elnyerhetnék méltó jutalmukat. Csipjék el tehát a „csirkászakal!”

— **Egy rolett sorsa.** Az ablak rolettje leszakadt. Orvosért küldenek több helyre, hogy tenné föl újra a rolettet. Az egyik orvos, az asztalos személyében azt üzeni vissza, hogy olyan csekélységért nem érdemes elfáradnia, a szomszédba, más asztalozhoz folyamodnak segélyért. Az eljő s megnézi a rolettet mondván: mindjárt vissza jön, csak két nagy szögért megy haza. Egy hónap óta mindig jön. A rolett hónapok óta úgy van s nem akad mester aki megcsinálná. Jól nézünk ki mi fogarasiak! Sajnos, de való!

— **Ravasz család.** Manta Miklós csavargó pincér egy fodrász és egy cipészegédet leitatott és öntudatlan állapotban privát helyre csalogatta őket, ahol azok kényelmesen elaludtak. De ébredésük keserves volt, mert a család pincér ügyesen levetkőztette őket és összes ruhájukat, sőt pénzüket is ellopva megugrott.

— **A bakák és tejhordók.** Szoktalan kép s nemis tudja elképzelni sok olvasó, hogy miért kapcsoljuk össze, miért vesszük egy kalap alá a bakákat a tejhordó leányokkal és asszonyokkal! Nincs nekik egymással itt semmi közük, de mivel egy dolgot mivelnek, ennél fogva egy füst alatt tárgyaljuk le őket. Még pedig az a panasz merült föl ellenük, hogy a bakák ünnep és vasárnap délutánokon elálják az utat s szeméretlenkednek a Ferenc-József téren, különösen az Oltuca elején, scenirozva a járókelőket. A tejes leányok és asszonyok pedig minden áldott nap reggel össze állnak az utcákon s egész kupaktanácsot alkotnak körbe állva a nagy bádoggal tejes kannákkal, úgy hogy a siető, dolgos emberek útját elállják s korlátozzák őket a gyors menésben s ha szól is nekik az ember az istennek se térnek ki az utjukból. Jó volna az ilyen kupaktanács tagjainak egyszer a nyakuk közzé cserdíteni, vagy jól leönteni őket, hogy ne lenne kedvük többé a haszontalan időtöltésre.

— **Fertőző betegségek.** Vledény községben kanyaró 52 eset, Alsóárpáson hasi hagymáz 1 eset. Amint láthatjuk ebből a megyei főorvosi hivatalos jelentésből a közegészségügy Fogarason kedvező. Adja Isten mindig ilyen legyen.

— **Állategészségügy.** Ezen a téren már nagyon gyengén áll vármegyénk, mert a főállatorvos hivatalos jelentése szerint zár alá helyezték sertésvész föllépése miatt: Sárkány, Persány, Vledény, Paró, Fogaras, Bethlen, Szunyokszék, Grie és Ósinka községeket. Sertésorbánc miatt Kerc és Alsóvíst községeket. Bivalyész miatt Oláhujfalu, Vojla és Huréz községeket. Zár alól föloldották bivalyész megszűnése miatt Jaás községet.

— **A Székelyföldi kirendeltség és a Székelytársaságok.** A marosvásárhelyi Székelyszövetség lépéseket tett az iránt, hogy a Székelytársaságok lépjenek szorosabb összeköttetésbe a földművelésügyi minisztérium szó-

kely kirendeltségével. Erre vonatkozólag most dr. Koós Mihály, a kirendeltség vezetője kijelentést tett, hogy helyesnek tartja ezen állandó összeköttetést; mert az egyes vidékek ösmerői sokszor szolgálhatnak tanácsaikkal a kirendeltségnek. Együttal felszólítja a társaságokat, hogy időnként előterjesztést küldjenek be hozzá Marosvásárhelyre.

— **Egy iparvállalat felszámolása.** Nem ismeretlen dolog, hogy a Csikvármegyei Erdőipar Részvénytársaság már hosszabb idő óta válsággal küzd. Ez a vállalat 1895-ben alakult egymillió késszázezer korona alaptőkével és azóta állandóan veszteséggel dolgozott. Most végre a május 6-iki közgyűlésen kimondták a vállalat felszámolását.

— **A hírlapbélyeg leszállítása.** A magyar újságkiadók orsz. szövetsége jelentős eredményekre hivatkozhatik. Most ismét nagyfontosságú dologba kezdett. Mint ahogy kivivta a hírlapok hirdetési bélyegeinek eltörlését, most leakarja szállítani a hírlapbélyeget. Ez ügyben az egyesület ügyésze dr. Marton Sándor az újságkiadók szövetségének május 28-án tartandó gyűlésén fog indítványt tenni.

△ **A nagyérdemű közönség b. tudomására hozom,** hogy 14 éven át, igen előkelő fogorvosi műteremben szerzett gazdag tapasztalataim után, szülővárosomba visszatérve, a Sterzing-utca 6. sz. a. Román-féle házban egy állandó fogtechnikai műtermet nyitottam. Készíteni fogok úgy egyes fogakat, mint egész fogsorokat, arany, vulkanit és kaucukban; javítok roncsolt szájpadlásokat stb. stb., mindent a legújabb módszerek szerint és legjobb kivitelben. Műtermem nyitva van d. e. 8—1-ig és d. u. 2—7-ig. Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel Fleischmann Hermann, fogtechnikus.

— **Az Anker.** Ezen társaság a biztosítási eszme uttörője volt hazánkban. Vagyona több mint 25 millió korona van magyar értékekben elhelyezve és az igazgatóságban legkiválóbb főuraink közül többen foglalnak helyet. A társaság úgy ezen körülmények, valamint nagy vagyona következtében feltétlen biztonságot nyújt és minden családapa nyugodtan biztosíthatott saját maga, neje vagy gyermekei javára.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Dán Gyula bűnügye.

A brassói kir. törvényszék Fogarason.

Szombaton, 1905. június hó 3-án d. e. 8—2-ig, d. u. 3—1/2-ig tárgyaltak. Tárgyalás alá került:

A vádirat 56. pontja. Zacharie Miklós és ueje sérelmére elkövetett m. o. hamisítás büntette.

A vádirat 57. pontja. Stofletea Stajcu és tsai sérelmére elkövetett m. o. hamisítás és sikkasztás büntette.

A vádirat 58. pontja. Stan Mózes és tsai sérelmére elkövetett m. o. hamisítás és sikkasztás.

A vádirat 59. pontja. Sutó Mózes és társai sérelmére elkövetett m. o. hamisítás és sikkasztás büntette.

A vádirat 60. pontja. Berteu Milton és társai sérelmére elk. m. okirathamisítás és sikkasztás.

A vádirat 61. pontja. A. D. sérelmére elkövetett sikkasztás büntette vádlottnak azon

ténye miatt, hogy A. D.-nek a Furnicánál fenállott tartozása törlesztése céljából átvett 470 koronát jogtalanul eltulajdonította.

Vádlott beismeri, hogy a pénzt tényleg kézhez vette, a tartozást azonban nem rendezhette, mert előbb számadást akart róla készíteni, időközben aztán letartoztatták. A pénz nála maradt, jelenleg nincs meg.

A vádirat 62. pontja. Magán okirathamisítás büntette címén van a vád emelve azon ténye miatt, hogy egy 200 koronás tartozás fedezésére átvett váltót jogtalanul 280 koronáról töltött ki s a „Furnica“-nál értékesített.

Vádlott azzal védekezik, hogy igaz ugyan, hogy sértettek tartozása csak 200 kor. volt s a váltót ennek fedezésére kapta, de akkor a sértettek egyuttal abba is beleegyeztek, hogy a váltót 280 kor.-ról kitöltetheti. Különben is a 200 koronán felül még 40 koronát adott sértetteknek.

Erre a bűncselekményre kihallgatott négy tanu a vádlott által előadott állítólagos beleegyezésről mit sem tud, ellenben mindegyik azt vallja, hogy mindig csak 200 koronáról volt szó, annál nagyobb összegről soha. Sértettek a váltónak 280 koronáról való kitöltéséről csak a vádlott letartoztatása után értesültek, mikor őket a „Furnica“ a váltó alapján 280 koronáig beperelte.

Közvádló a vádat fentartotta.

A vádirat 63. pontja. A vád sikkasztás vétsége címén van emelve a miatt, hogy vádlott C. C.-nak az „Albiná“-nál fenállott 824 kor. 50 fill. tartozása törlesztésére mult évben átvett 140 koronát jogtalanul eltulajdonította.

A 140 korona átvételéről nyugta van csatolva az iratokhoz, melyet vádlott sajátkezűleg irt s melynek valóságát alakilag s tartalmilag is elismeri.

A 140 korona vádlottnál maradt, most nincs meg, a váltó rendezve nincs.

Közvádló a vádat fentartotta.

A vádirat 64. pontja. A vád m. okirathamisítás büntette címén van emelve a miatt, hogy vádlott egy 300 kor. tartozás fedezésére átvett váltót 560 koronáról töltött ki és 1902. év tavaszán az „Albiná“-nál értékesített.

Vádlott védekezése a régi, t. i. hogy a sértett beleegyezett a nagyobb összeg felvételébe, sértett erről rögtön az összeg folyósításakor értesült is, különben is az volt a szándéka, hogy a többletet majd részletenként kiadja a sértettnek s később adott is neki még 100 koronát.

Tanuk egyáltalában nem emlékeznek, hogy nagyobb összegről szó lett volna. Mikor a váltónak nagyobb összegről szóló kiállításáról értesültek, elmentek a vádlotthoz, ki azzal nyugtatta meg őket, hogy ők csak 300 koronával tartoznak, a többiért ő felelős.

A vádirat 65. pontja. Vádlott azzal van vádolva, hogy egy 40 kor. tartozás fedezésére átvett váltót 90 koronáról töltött ki s a Furnicánál értékesített.

Tanuk, köztük a feljelentést tevő sértett, a nyomozat s vizsgálat rendjén tett vallomásukat megváltoztatták, amiért a panasz teljesen alaptalannak bizonyult s közvádló ennek folytán a vádat elejtette.

Közvádló az utóbbi vádpontban emelt vádat elejtette, minek folytán a kir. törvényszék e pontra nézve az eljárást megszüntette.

Hétfőn, 1905. június 5-én a főtárgyalást folytatták. Tárgyalás alá került;

A bíróság az eljárást megszüntette s egyúttal a közzvdló indítványára az erre vonatkozó iratokat s a főtárgyalási jegyző-könyvnek erre vonatkozó részét a feljelentést tevő C. Gy. ellen fenforogni látszó hamis vád büntette miatti indítványtétel végett a brassói kir. ügyészséghez áttenni rendelte.

Kedden, 1905. június hó 6-án, d. e. 8—1-ig d. u. 3—7-ig. Tárgyaltatott:

A vádirat 66. pontja. Stroja Mózes sérelmére elkövetett sikkasztás büntette.

Vádirat 67. pontja. Popa Vazul sérelmére elkövetett m. o. hamisítás és sikkasztás büntette.

A vádirat 68. pontja. Ganea Rebeka sérelmére elkövetett m. okirathamisítás és sikkasztás büntette.

A vádirat 69. pontja. Ramba Kata sérelmére elk. m. okirathamisítás és sikkasztás büntette.

Szerdán, 1905. június 7-én. Elnök a főtárgyalás megnyitása s annak megállapítása után, hogy a megidézettek mindnyájan megjelentek, előterjeszti, hogy a mai napon a 70., 71., 72. és 73. vádpontok vétetnek tárgyalás alá.

Felolvastatik a vádirat 71. pontja, mely szerint vádlott azzal van vádolva, hogy egy 220 kor. kölcsön felvétele végett átvett váltót 300 koronáról töltött ki és a Furnicánál értékesített.

Vádlott a vizsgálat rendjén tett vallomását, hogy J. M. sértett a váltó kiállítását előtt tartozik már neki 80 koronával, a váltóra pedig még 220 koronát kapott, oda módosítja, hogy sértett előzőleg nem tartozott neki semmivel, a váltóra csak 220 kor.-t kapott, hanem beleegyezett abba, hogy vádlott a váltót 300 koronáról állítsa ki s ha majd később szüksége lesz erre a pénzre, vádlott oda adja neki. Erre azonban nem került sor. Vádlott becsatolja a Furnicától kapott meghatalmazást, mely szerint J. M. sértett tartozik vádlottnak 300 koronával s ezért felhatalmazza vádlottat, hogy nevében a váltóra ily összeget vegyen fel.

A meghatalmazás azért kellett oly értelemben kiállítani, hogy ezzel az összeggel sértett tartozik vádlottnak, mert a „Furnica“ máskülönbben alapszabályai értelmében nem fizethette volna ki a pénzt vádlottnak, mint akkoriban igazgatósági tagjának.

J. M. sértett előadja, ő csak 220 kor.-t kapott, arra adott váltót, soh'sem egyezett bele ennél nagyobb összeg felvételébe. Mikor erről értesült s vádlottat e miatt kérdőre vonta, azt a feleletet kapta tőle, hogy ő csak 220 koronával tartozik, a többivel ne legyen baja, azt ő más emberek részére vette fel, azért ő felelős. Egy nyilatkozatot is adott, melyben arról biztosítja sértettet, hogy az ő tartozása csak 220 korona. A vádlott által becsatolt meghatalmazást nem ismeri, azt alá nem írta.

G. D. tanu megerrősíti a sértett vallomását. A kérdéses meghatalmazást ugyan alá írta mint tanu, de úgy tudja, akkor még a papirosra semmi sem volt írva s neki nem is mondták, mire kellene.

Hogy ki írta alá a sértett nevét, nem tudja. Elnöki kérdésre kijelenti, hogy azért írt alá üres papirost vádlott felszólítására, mert bizott vádlottnak.

Több tanu kihallgatva nem lett. Közzvdló fentartotta a vádat.

A vádirat 71. pontja szerint vádlott azzal van vádolva, hogy egy 72 kor. 57 fill. tartozás fedezésére átvett váltót 130 kor.-ról töltött ki és 1902. év nyarán a Furnicánál értékesített s ezenfelül a fenti tartozás törlesztése céljából átvett 47 koronát jogtalanul eltulajdonította. (M. o. h. b. és sikkasztás vétsége.)

Közzvdló a vádat fentartotta.

A 72. vádpont szerint vádlott egy 60 kor. tartozás fedezésére átvett váltót 120 koronáról kitöltve, azt a Furnicánál értékesítette, továbbá a fenti tartozás törlesztése végett átvett 10 koronát jogtalanul elsajátította s végül ugyanezen váltókötelezetekkel a tartozás megújításának ürügye alatt egy 20 filléres váltóúrlapot iratva alá s azt 1904. február hó 23-án egy kötelezvénye kiváltása fejében fedezetül a Furnicánál elhelyezte. Magán okirathamisítás büntette s kétrendbeli sikkasztás vétsége miatt lett vád emelve.

Vádlottnak a váltó jogtalan kitöltésére s a törlesztésre átvett pénz hová fordítására vonatkozólag a védekezése hasonló az előbbi eseteknél jelzett védekezéséhez. A váltó el-sikkasztásának vádjára pedig azt adja elő, hogy ezt nem önálló értékesítés végett, hanem a tartozásra vonatkozó számadás elkészítése végett adta át a „Furnica“ könyvelőjének s így került a pénztézet szekrényébe.

Elnök elibe tartja, hogy a „Furnica“ könyvelőjének a multkori főtárgyalásra jkvre adott s erre a váltóra is vonatkozó vallomása, valamint a vonatkozó pénztézeteti könyvek is a vád álláspontját igazolják.

Vádlott: A „Furnica“ könyvelőjének vallomása valótlán, a pénztézeteti könyvek e része tévesen van vezetve.

Közzvdló a vádat fentartotta.

A 73. vádpont szerint vádlott azzal van vádolva, hogy egy 500 kor. tartozás fedezésére átvett váltót 750 koronáról töltött ki s az Albinánál értékesített (m. okirathamisítás büntette.) Egyezik az előbbi esetekkel.

Közzvdló a vádat fentartotta.

Csütörtökön, június hó 8-án tárgyaltatott a vádirat 74., 75. és 76. pontja.

A vádirat 74. pontja. Muntean András sérelmére elkövetett m. o. hamisítás és sikkasztás büntette.

A vádirat 75. pontja. Muntean Miklós sérelmére elkövetett m. o. hamisítás büntette.

A vádirat 76. pontja. Muntean András sérelmére elkövetett 2 rendbeli m. okirathamisítás büntette.

1905. június 9., péntek.

Elnök a főtárgyalás megnyitása után megállapítja, hogy mai főtárgyalásra a megidézettek mindnyájan megjelentek s így a főtárgyalás megtartható.

Elnök előterjeszti, hogy tárgyalás alá vétetik a vádirat 77. pontja, mely szerint vádlott azzal van vádolva, hogy egy 132 k. tartozás fedezésére átvett váltót 600 koronáról töltötte ki s az Albinánál értékesítette s ezen felül fenti tartozás rendezése céljából a S. Gy., M. Gy., G. V. és S. I. nevét egy 40 fill. váltóúrlapra ráhamisította s a váltót 434 k. 50 fill. értékben az Albinánál elhelyezte.

Vádlottnak a jogtalan kitöltés vádjára vonatkozó védekezése ugyanaz, mint az előző eseteknél, t. i. az, hogy a felek ebbe beleegyeztek. A neveknek a váltóra való ráhamisítását tagadja, a váltókat a felektől min-

dig névalírással ellátva kapta, a hamisítás nem is állott érdekében.

A kihallgatott s vallomásukra megeskotett tanuk egyezően vallják, ők csak 132 koronát kértek, annyit kaptak, ennél nagyobb összegről szó sem volt, abba ők bele nem egyeztek. A 40 fill. bélyegű s 434 k. 50 fill.-ről kiállított váltón látható névalírásuk hamis, ők 40 fill. bélyegű váltóúrlapot vádlottnak egyetlen egy alkalommal, a kölcsön felvételekor adtak csak, azt a váltót azonban az egyik ujitáskor visszakapták (csatolva van az iratokhoz), azóta pedig mindig 10 fill. bélyegű váltókat adtak ujitás végett a vádlottnak. Becsatolnak erre a váltótartozásra ujitás végett vádlottnak átadott s tőle a lejárát után visszakapott két drb 10 fill. bélyegű váltót.

A bíróság — közzvdló indítványára — irásszakértők meghallgatását rendelte el.

Az irásszakértők egyezően azt a véleményét terjesztik elő, hogy a kérdéses váltón látható négy névalírás az első váltón levő eredeti névalírásoknak egyszerű lekopirozása. Legjobban látható, ha a két váltót egymásra tesszük, az egyes betűk s a névalírások teljesen fedik egymást, a névalírások tehát hamisítva vannak.

Felek az irásszakértők véleményére észrevételt nem tesznek.

Bizonyos kiegészítés iránt indítvány nem tétetik.

Közzvdló a vádat fentartotta.

A 78. vádpontban jelzett két rendbeli magánokirathamisítás büntette és sikkasztás vétsége azokra a tényekre van fektetve, hogy vádlott egy 360 kor. tartozás fedezésére átvett váltót 580 koronáról töltött ki s az Albinánál értékesített, azonfelül erre a tartozásra kézhez vett 120 koronát jogtalanul eltulajdonította s végül egy váltóúrlapra M. Gy., C. D., P. B. és C. J. nevét ráhamisította s a váltót 535 koronáról kitöltve, azt az Albinánál értékesítette.

Vádlott a vádat megértette, bűnösséget nem ismeri el s előadja, hogy M. Gy. ezen váltótartozást megelőzőleg tartozott neki több kisebb összeggel s így mikor a váltót hozta, hogy arra 360 koronát kapjon, beleegyezett abba, hogy 580 koronát vegyen fel. Ebből 360 koronát sértettnek ki is fizetett, a 220 koronát pedig az ő beleegyezésével követelése fedezése végett visszatartotta s úgy állapodtak meg, hogy majd számadást csinálunk s ha valami marad a 220 koronából, azt sértettnek kiadja. Vádlottnak azonban egyszer sem volt ideje, hogy a számadást megcsinálja. A sértettől kézhez vett 120 k. a tartozás törlesztésére nem fordította. Tagadja a névalírások hamisítását.

A tanuként kihallgatott sértett 360 k. nagyobb összeg felvételébe nem egyezett bele. A 120 koronát tőketörlesztésre fizetett a vádlott kezébe, ennek dacára a váltó most 535 koronáig áll fenn.

A névalírások hamis voltának megvizsgálására irásszakértők meghallgatása rendeltetett el.

Az irásszakértők hamisítottaknak véleményezték a névalírásokat.

Közzvdló a vádat fentartotta.

A 79. vádpont tárgyalása tekintettel, hogy az elbíráláshoz szükséges iratok a nagysebenedi kir. trvszékttől eddig beszerezhetők nem voltak, azoknak beérkezéséig elhalasztatott.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Munkatársainkhoz. Tisztelettel kérjük munkatársainkat, hogy a cikkeket **csütörtök reggeli 10 óráig**; a híreket pedig **legkésőbb péntek délig** sziveskedjenek beküldeni, mert azontul már csak a **szenzációs és fontos** híreknek adhatunk helyet. A lapot minden **szombaton délután öt órakor** zárjuk le.

Dr. K. Gy. Fogaras. Elmondás után rögtön megírtuk, de a vendégek, levén az elsőség, azért maradt ilyen későre. Üdv.!

Dr. P. S. Budapest. A tükröt még akkor elkészítettük, de csak most láthatott napvilágot. Vajon jól mutat-e? nemtudjuk! Nézze meg magát benne. Üdvözet!

F. V. Helyben. Önképzőköri dolgozatnak megjárja, de nem a nyilvánosság elé való.

V. J. Lókö. Ugy mi is tudunk görögül, ime: „Hoi vereboi, en té ablaké elrepülészan, kai ton üvegön kekitörékaszin!“

R. O. Fogaras. Ez is olyan fordítás, mint az egyszeri deáké pl.: „Conticuere omnes intenti ora tenebant!“ Ezt így fordította le. „Mindnyájan elhallgattak s az orrukát a tén-tába mártották“. A papirkosárba került s ott várja meg a feltámadás nagy napját!

P. O. Lókö. A mások elrettentő példájára ime ide ragasztjuk: „Kiviritott, száraz ágon: döglött gerle turbékol, melegített, fagyos vízben: döglött béka kuruttyol!“ „Bömből a mádi torony s a fák füttyörészve legelnek, Húspatak árnyában nyugszik egy árva tinó!“ Ejnye be jók?!
G. A. Fogaras. A cikket jobbnak láttuk lapunk belső rovatában közölni, mivel tárcának rövid és inkább tudósítás szerű. Nagyon köszönjük s becses munkálkodását kérjük ezután is. Üdvözet!

I. B. Fogaras. Anyaghalmaz miatt mostani számunkból kiszorult, de jövőre okvetlen közöljük.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID

Sz. 973/1905 kjzói.

Hirdetmény.

Alsóvenice község képviselőtestületének hozott s Fogaras vármegye tekt. törvényhatósági bizottsága által 3245/1905. alisp. sz. a. jóváhagyott határozata szerint Alsóvenicén egy községi kocsmá és községi ház 88635 kor. 07 fill. összeg erejéig fog felépíttetni. A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az 1905. évi július hó 2-ik napjának délután 2 órájára a községi előjáróság helyiségében tartandó zárt ajánlati és szóbeli versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délután 2 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bántpénz csatolandó.

Az ajánlatok azon záradékkal is látandók el, hogy a feltételek ismeretesek és azok elfogadtnak.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó terv (költségvetés) és részletes feltételek a községi előjáróságnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Alsóvenice, 1905. június 8.

Gillgore János
körjegyző.Stoika Miklos
közs. bíró.

Biztosítsd életed!

„AZ ANKER“

ÉLET- ÉS JÁRADÉK BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Magyarországi vezérképviselet:

BUDAPEST, VI., DEÁK-TÉR 6. ANKER-UDVAR.

Vagyoniállapot 1904. december 31-én

**164.5 millió korona, melyből Magyarországon
25 millió korona van elhelyezve.**

OLCSÓ DIJAK. — MÉLTÁNYOS FELTÉTELEK.

1905-ben B. osztalékterv szerint a befizetett díjak arányában az évi díj 27 1/2%-ig emelkedő nyereséyesztalék fizettetett ki készpénzben.

* * * Előnyös gyermek és vegyes tőkebiztosítások. * * *

Prospectusok kívánatra ingyen.

Fogarason képviselve Thierfeld Lipót urnál.

1-2

Biztosítsd életed!

Lakás

kerestetik; 3 szoba, konyha és kamra. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Építések, asztalosok és lakatosok részére legújabb

tervezési minták

külön-külön 60 fillérjével kaphatók Thierfeld Dávid könyvtárában Fogarason.

Gyodás és biztos hatású arcisztító és szépítőszerek, melyek nemcsak hazánkban, hanem az egész világon közkeletűségnek örvendenek a

KRIEGNER-féle

Akácia- Crème 2 K.
Pouder 1 K.
Szappan 1 K.

Pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert, stb. Biztos, hogy nem ártalmas, hanem fiatalítja, szépíti az arcot. Kapható a

„KORONA-gyógyszertárban“ Budapest,
VII. Kálvin-tér (Baross-utca sarok.)

10-13

POSTAI SZÉTKÜLDÉS NAPONTA.

HIRDETMEY.

Alulírott pénzintézet a n. é. közönségnek ezennel becses tudomására adja, hogy az 1860. évben alapított
cs. kir. szab.

Osztrák Phönix

biztosító társaság **ügynökségét** átvette és mindenféle élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás-, jég- és baleset elleni biztosításokat elfogad és legfontosabban eszközöl.

Kerületi ügynökség

Fogarasi Előlegezési Egylet
Részvénytársaság.

(Fogarascher Vorschuss-Verein Actiengesellschaft.)

3-3

THIERFELD DÁVID

könyvnyomda, könyv-, papir-, zeneműkereskedés, nyomtatványraktár

FOGARASON.

Ajánlja ügyvédi, bírósági és közigazgatási nyomtatvány raktárát.

Oly nyomtatvány, mely raktáron nincs, a legrövidebb idő alatt szállítatik. — Továbbá:

névjegyek, címkártyák, eljegyzési és

esküvői értesítők, meghívók, magán

és üzleti levélpapírok, levélborítékok,

számlák, fakturák, memorandumok,

étlapok, körlevelek, gyászlapok, fal-

ragaszok s mindenféle nyomtatványt.

Izléses kiállítás! Olcsó árak!

Gyors szállítás!

Mindennemű író és levélpapírok a legjutányosabb gyári árakon.

A fumei és péterfalvi papirgyárak raktára.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

BRASSÓBAN.

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.